

Svar på skriftligt spörsmål SSS 183/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om möjligheten till automatiserad förmedling av kontouppgifter

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 183/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Ari Koponen /saf:

Tänker regeringen på nytt behandla en förenkling av tillgången till kontouppgifter för Folkpensionsanstaltens del?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU (nedan *femte penningtvättsdirektivet*) har delvis genomförts på nationell nivå genom lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (571/2019, nedan *ÖBB-lagen*). I 3 § fastställs vilka myndigheter som har rätt att använda övervakningssystemet för bank- och betalkonton.

Som det konstaterades i det skriftliga spörsmålet föreslog regeringen i propositionen (RP 167/2018 rd) att Folkpensionsanstalten (nedan *Fpa*) skulle ges rätt att få klientens kontouppgifter ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton på basis av en ansökan redan i samband med att ansökan behandlas. Under riksdagsbehandlingen av ÖBB-lagen konstaterade grundlagsutskottet (GrUU 48/2018) att den rätt till information som Folkpensionsanstalten föreslås få inte enligt utredning överhuvudtaget kan härledas ur kraven i penningtvättsdirektivet. Enligt utlåtandet ansåg utskottet också att propositionen inte innehöll godtagbart motiverade, konstitutionellt korrekta, exakta eller noggrant avgränsade bestämmelser om Folkpensionsanstaltens rätt att få information ur övervakningssystemet för bank- och betalkonton, varför förslaget enligt utskottets utlåtande måste strykas i lagförslaget.

Vid finansministeriet bereds för närvarande en proposition om ändring av ÖBB-lagen. Förslagen i propositionen gäller endast brådskande ändringar av teknisk natur för att förtydliga det exakta genomförandet av femte penningtvättsdirektivet. Propositionen innehåller inga bestämmelser om förenkling av tillgången till kontouppgifter för Folkpensionsanstaltens del. Finansministeriet har inte heller för avsikt att behandla frågan framöver.

Det grundläggande utkomststödet hör till den sociala omsorgen och är ett ekonomiskt understöd som beviljas i sista hand. En del av stödtagarna är personer i sårbar ställning. En automatiserad

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 183/2020 rd

tillgång till kontouppgifterna med personens samtycke är förenad med principiella frågor om data-skydd. Det bör granskas ytterst noggrant och även diskuteras på bred front i samhället. Det är svårt att bevisa att klienterna förstår betydelsen av samtycke, särskilt vid elektronisk ärendehantering. Vid social- och hälsovårdsministeriet pågår för tillfället ingen beredning angående utkomststødet, vilken skulle göra det möjligt för dem som handlägger utkomststødsärenden att automatiskt få tillgång till klienternas kontouppgifter med eller utan klientens samtycke.

Statsrådet har den 19 mars 2020 på förslag av social- och hälsovårdsministeriet tillsatt en parlamentarisk kommitté som ska bereda reformen av den sociala tryggheten. Kommitténs uppgift är att reformera den sociala tryggheten i sin helhet. Kommitténs förvaltningssektion har möjlighet att se över frågan då man söker metoder för att göra handläggningen smidigare.

Helsingfors 8.4.2020

Finansminister Katri Kulmuni